

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Antologin *Regioner i Europa* – läs om ”regionala röran”
  - ”Professorsmatch” om medborgarinflytande och närdemokrati – Katajamäki och Uusitalo ”slås” för sina modeller i Seinäjoki
  - Krav på återbäring från vindkraften, lokal plan ger klirr i kassan, hållbar skola med egen mat – HSSL:s nyhetsbrev 1/2009
  - Färskt informationsblad från Levón-institutet
  - Landsbygdsspecialister – anmäl er till expertregistret!
  - Läs även detta: **Ärlighet varar längst i kusttrakterna och i små kommuner *Lokal och regional utveckling på nordiskt landsbygdsseminarium i Steinkjer *Kulturens inverkan på välfärden tas upp på seminarium i Karleby *Förs vi bakom ljuset i klimatfrågan? – debatter hålls i Östra Nyand*
-

ANTOLOGIN REGIONER I EUROPA – LÄS OM ”REGIONALA RÖRAN”

Det blir allt mer tydligt att regional logik, regional handlingskraft och regionalt ansvarstagande i många avseenden är centrala för en positiv utveckling, vilket även gäller för Sverige, där den nationella politiken sedan ett antal år bygger på att regionerna i första hand måste utveckla sina särskilda förutsättningar och inte på att staten försöker fördela och styra tillväxten. Det blir även allt tydligare hur konkurrensen ökar mellan olika tillväxtregioner i Europa och resten av världen. I den konkurrensen finns emellertid ingen ensamrätt på goda exempel och erfarenheter. På många håll finns insikten om att väl fungerande, representativa och effektiva organ är nödvändiga. Det pågår ett omfattande förändringsarbete av den offentliga förvaltningen runt om i Europa. Sveriges tre exempelregioner (Region Skåne, Västra Götalandsregionen och Stockholms läns landsting) är medvetna om att regioner kan se olika ut och att ansvar och regelverk kan få skifta utifrån olika förutsättningar. Men en del förutsättningar är dock grundläggande, som respekten för det grundlagsskyddade lokala och regionala självstyret, beskattningsrätten samt att invånarna i direkta och allmänna val utser sina företrädare. För att sätta in de regionala utvecklings- och samarbetsfrågorna i ett bredare perspektiv har man engagerat ett antal fristående sakkunniga som är verksamma inom forskning om och utveckling av Europas regioner, däribland forskaren Siv Sandberg från Åbo Akademi. Antologin har till syfte att på ett mer djupgående sätt diskutera det regionala uppdraget i olika regioner i Europa, samt i ett fall från Canada. Urvalet har gjorts i syfte att få med regioner från olika statstyper och olika regioner med avseende på struktur, befolkning, geografi och andra faktorer. Man hoppas att rapporten kan bidra till den pågående processen för en väl fungerande regional nivå i Sverige. *Antologin Regioner i Europa finns på adressen <http://www.skane.se/upload/Webbplatser/Skånes%20utveckling/Dokument/Regioner%20i%20Europa%20HELA.pdf>. Se även info från Region Skånes webbsida under adressen <http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=153305>.*

”PROFESSORMATCH” OM MEDBORGARINFLYTANDE OCH NÄRDEMOKRATI – KATAJAMÄKI OCH UUSITALO ”SLÅSS” FÖR SINA MODELLER I SEINÄJOKI

Under rubriken *Proffat puhuvat asukasvaikuttamisesta ja lähidemokratiasta* ordnar Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp (YTR), Seinäjoki stad och Leader-grupperna från Södra Österbotten ett diskussionstillfälle 22.4 kl. 18 i Seinäjoki stadshus. Professorerna Hannu Katajamäki och Eero Uusitalo debatterar över hur man skall sörja för att landsbygdens och byarnas röst hörs, då kommunstorleken ökar och servicen koncentreras. De har sina egna idéer om hur man utvecklar medborgarinflytande och närdemokrati. Som konferencier och domare fungerar Heikki Kukkonen, styrelseordförande i Finlands Hembygdsförbund, medan regionens egen taltur sköts av Jorma Kivimäki, ordförande för Ylistaros invånarnämnd. De mångåriga landsbygdsutvecklarna Eero Uusitalo och Hannu Katajamäki är färgstarka debattörer med erfarenhet av kommunalpolitik. Mer uppgifter ger Outi Mäki (Seinäjoki stad) på mobil 044 754 1640 eller på mailadress outi.maki@seinajoki.fi, Sinikka Koivumäki (Leader-grupperna) på mobil 040 513 1824 eller på mailadress sinikka.koivumaki@liiveri.net och Ritva Pihlaja (YTR) på mobil 0400 895 140 eller på mailadress ritva.pihlaja@pp.inet. Uppgifterna finns (på finska) på hemsidan för Kansalaisareena under webbadressen http://www.kansalaisareena.fi/Proffat_puhuvat.pdf.

Katajamäkis modell om en kommunalnämnd bland kommunens övriga nämnder går ut på att byaaktiva människor, föreslagna på öppna medborgarmöten och tillsatta av fullmäktige enligt partipolitisk uppdelning, får del av budgetmedlen för att utveckla sina kommunområden, medan Uusitalos modell samlar byns föreningar till ett gemensamt organ, som direkt får del av budgetmedlen och jämlikt samarbetar med kommunen, men också med andra myndigheter.

KRAV PÅ ÅTERBÄRING FRÅN VINDKRAFTEN, LOKAL PLAN GER KLIRR I KASSAN, HÅLLBAR SKOLA MED EGEN MAT – HSSL:s NYHETSRELEVANT 1/2009

I årets första nyhetsbrev från Riksorganisationen Hela Sverige ska leva (HSSL) tar man bl.a. upp krav på återbäring från vindkraften. HSSL har gjort ett ställningstagande om återbäring till dem som bor på ett område för vindkraft. Man anser att en obligatorisk återbäring på minst 0,5 procent av bruttoersättningen för elproduktionen är rimlig och den skall gå till de lokala utvecklingsgrupperna i de bygder som påverkas i form av en ”bygdepeng”. Ett annat ämne tar upp den lokala planeringen, som ger bäst resultat när den sker i samverkan med kommunen, vilket många kommuner insett och arbetar på olika sätt för att sporra till lokal planering, bl.a. Heby kommun i Uppsala. Det är ju på själva platsen, som man vet vad behoven är, och för att kunna prioritera knappa resurser, måste man veta hur de verkliga behoven ser ut. I Sollerö skola i Siljan arbetar man hållbart i praktiken. Barnen får odla och skörda grönsaker till matbispisningen, tillsammans med personalen. Odlingslotten får de låna av en bonde, medan byn ställer upp med jordkällare för förvaring. Dessa ämnen och övrigt som tas upp i det här nyhetsbrevet har bl.a. följande rubriker:

- Hållbart möte i Hävla
- Hela Sverige ska leva om landsbygdsstrategin
- Resurser för lokalt arbete
- Vi kräver återbäring från vindkraften
- Västra Götaland fixar ”byggsats-mack”
- Syns du så finns du!
- Lokal plan ger klirr i kassan i Heby
- Nu börjar nedräkningen till nästa Landsbygdsriksdag
- Hållbar skola odlar egen mat
- Koll på lokala klimatfrågor

Nyhetsbrevet (nr 1, mars 2009) kan läsas på HSSL:s hemsida under webbadressen http://www.helasverige.se/file.php/fs/Nfqv_jOp1DZYJ_dFXldPdRw_tgXSKotPENPOp4DSRpqQotk_EnOI5-Hmft4PHls.pdf?target_filename=webben.pdf. Hela Sverigebladet trycks i 6500 exemplar och går ut till lokala utvecklingsgrupper och andra som har intresse av vad som händer på landsbygden.

FÄRSKT INFORMATIONSBLAD FRÅN LEVÓN-INSTITUTET

Innehåller i årets första informationsblad (1/2009) från Vasa universitets Levón-institut är bl.a. följande:

- Ledaren/Jouko Havunen: Nu är det tid för handling
- Det behövs nya idéer i landsbygdspolitiken
- Det populära programmet Att utvecklas som ledare utmanar ledarna
- Konsumenternas förhållande till energisparande är positivt
- Miljoner euros landsbygd
- Energin och människorna (vid Vasa universitet som arbetar inom området)
- Funderingar Marko Kohtamäki: Branschforskning ger tilläggsvärde för energisektorns företag

Informationsbladet (på finska) kan läsas i sin helhet på Vasa universitets hemsida under webbadressen <http://www.uwasa.fi/midcom-admin/ais/midcom-serveattachment-8578/levon09%27Inetti.pdf>.

LANDSBYGDSSPECIALISTER – ANMÄL ER TILL EXPERTREGISTRET!

Landsbygdsnätverkets register innehåller kontaktuppgifter för landsbygdsspecialister, d.v.s. forskare, landsbygdsutvecklare, utvecklings- och projektchefer, företagare och tjänstemän, samt information om deras arbets- och kompetensområden. Meningen är att registret skall vara ett interaktivt verktyg i utvecklingsarbetet. Registret, som fortsättningsvis utvidgas och upprätthålls av landsbygdsnätverksenheten, innehåller nu ett 160-tal experters kontaktuppgifter. Syftet med registret, ursprungligen Maaseudun uusi aika ry:s personregister (landsbygdsexperter, MEX), var redan från början att uppmuntra och underlätta kontakterna mellan forskare, utvecklare och beslutsfattare, samt hjälpa dem som är intresserade av landsbygdsutveckling att finna specialister och experter inom olika branscher. Man kan anmäla sig till registret genom att lämna in sina uppgifter via info@maaseutu.fi. Registret över landsbygdsexperter finns publicerat under adress www.maaseutu.fi/asiantuntijarekisteri. Närmare uppgifter ger nätverksombudsman Hans Bergström på mobil 040 531 1966 eller via e-mail hans.bergstrom@maaseutu.fi. Uppgifterna är från landsbygdsnätverkets nyhetsbrev daterat 8.4, samt från nätverkets webbsida på adress <http://www.landsbygd.fi/sv/index.html>. Finlands landsbygdsnätverk utgörs av aktörerna inom programmen för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland och på Åland. Nätverkets verksamhet koordineras av landsbygdsnätverksenheten, vars uppgift är att sprida information, utbilda, samla in information om god praxis och uppmuntra internationaliseringen.

LÄS ÄVEN DETTA

Ärlighet varar längst i kusttrakterna och i små kommuner

Enligt en utredning som tidningen Ilta-Sanomat har gjort, bor de mest ärliga och skötsamma invånarna i Finland i kusttrakterna och i små kommuner. Listan över kommuner med landets ärligaste invånare toppas av Merijärvi (landskapet Norra Österbotten), Larsmo (Österbotten) och Iniö (Egentliga Finland), men på topp 10-listan finns också Pedersöre (Österbotten) på en sjätte plats och Houtskär (Egentliga Finland) på nionde plats. Ilta-Sanomat gjorde en ranking av de finländska kommunerna utgående från statistik om bl.a. kreditanmärkningar, snatteri

och lindrigt skattebedrägeri. Uppgifterna (från 14.4) är från YLE:s Internytt och Österbottens Tidnings nätupplaga under adresserna <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=155676> respektive <http://www.ot.fi/story.aspx?storyID=39486>.

Lokal och regional utveckling på nordiskt landsbygdsseminarium i Steinkjer

I norska Steinkjer arrangeras ett nordiskt landsbygdsseminarium 5-6.5. Men redan på kvällen den 4 maj har man möjlighet att delta i en byvandring i Steinkjer. Under seminariet (egentligen två seminarier) kommer man att se på landsbygdsutveckling i ett helhetsperspektiv. Man tar upp ämnen som t.ex. byn, bygdeforskning, lokal utveckling i de nordiska länderna, privat och offentlig serviceanskaffning, samt grön tillväxt (se mer i bifogat program). *Anmälan görs så fort som möjligt (men senast en vecka före seminariet) till överinspektör Hanna-Mari Kuhmonen på jord- och skogsbruksministeriet, e-mailadress hanna-mari.kuhmonen@mmm.fi eller på mobil 0400 395 606, som vidarebefordrar anmälningarna från Finland till den norska arrangören, vilken är Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) i samarbete med Ole Damsgaard i Nordregio. Den resande sköter själv sina resekostnader och -arrangemang.*

Kulturens inverkan på välfärden tas upp på seminarium i Karleby

Kulturseminariet *Rajapintaan – seminaari kulttuurin hyvinvointivaikutuksista*, som äger rum 21.4 kl. 12-16 i Karleby stadshus, är startskott för de regionala arbetsverkstäderna inom de skapande branscherna och välfärdsbranscherna. Målet är att skapa nya produkter och service mellan olika aktörer och stärka god praxis för att stöda en övergripande välfärd. Som arrangörer fungerar Aluekeskusohjelman kulttuuriverkosto, Aluekeskusohjelman hyvinvointiverkosto, samt Landsbygdspolitikens samarbetsgrupps (YTR:s) kulturtemagrupp. För info, program och anmälan (görs senast 17.4) se YTR:s hemsida under webbadressen <http://www.maaseutupolitiikka.fi/files/908/Rajapintaan.pdf>.

Förs vi bakom ljuset i klimatfrågan? – debatter hålls i Östra Nyland

”Vad vet vi om människans inverkan på klimatet? Kan man lita på IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change)? Satsar vi för mycket pengar på att minska på koldioxidutsläppen? Vet politikerna vad de beslutar om?” För den som är intresserad av klimatdebatten, ordnas två diskussionstillfällen i Östra Nyland med Forum Östra Nyland (FÖN), Borgå folkakademi och Östra Nylands Byar rf som arrangörer. Den första debatten hålls på kulturhuset Grand i Borgå 21.4 kl. 18.30-21 och den andra i Lovisanejdens högstadium 12.5 kl. 18.30-21. Som inledare under diskussionerna deltar professor emeritus i fysik Folke Stenman, doktor Johan Silén vid Meteorologiska institutionen och förre överdirektören vid Havsforskningsinstitutionen Pentti Mälkki. Debatterna leds av redaktör Geo Stenius. *Uppgifterna finns på FÖN:s webbsida under adress http://www.fon.fi/categories.asp?document_id=2134&cat_id=1788. FÖN, vars främsta uppgift har varit att arrangera öppna medborgarfora kring aktuella teman, har hittills anordnat tio diskussioner som alla varit välbesökta. Man har, trots sin lätta organisation, klart befäst sin position som en aktiv diskussionspart och idéspruta i den östnyländska offentligheten.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp,

nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
